

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Fișa pedagogică

JOCUL DIDACTIC ÎN LECȚIA DE GEOGRAFIE

Trunchiul E de la a Educa

AURORA LEFTER

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Elena Doamna” Focșani, RO

www.cseielenadoamna.ro

Geografia, alături de celelalte discipline, își aduce o contribuție însemnată la formarea și dezvoltarea elevilor, a concepției despre lume și viață.

„Harta a fost și va rămâne întotdeauna temelie adevărată a tuturor descrierilor geografice.”
(Simion Mehedinți)

Pe elevi, harta îi pune în fața unor metode de lucru precise, le dezvoltă spiritul tehnic, cartografic și artistic. În activitatea didactică, profesorul pune accent pe citirea hărții, lucru indispensabil pentru studiul geografiei. A citi harta înseamnă a cunoaște semnele convenționale și culorile, a descrie tot ce conține și a trage concluzii științifice.

Jocul geografic este o activitate ce se poate desfășura în clasă sau în afara lecțiilor. Este o metodă activă de însușire și consolidare a cunoștințelor. Conținuturile acestei activități completează pregătirea și sporește interesul elevilor pentru geografie, ajutând concomitent pe profesor în cunoașterea capacităților elevilor.

Am propus o activitate de consolidare și sistematizare a cunoștințelor, cu tema „Apele curgătoare”, desfășurată la clasa a VII-a, timpul alocat fiind de 2x45 de minute.

Obiectivele urmărite pe parcursul activității au vizat ca elevii:

- să localizeze principalele ape curgătoare din România
- să precizeze izvoarele, formele de relief pe care le străbat și locurile de vărsare ale principalele ape curgătoare
- să explice importanța apelor curgătoare
- să enumere modalități de protejare a mediului înconjurător

Captarea atenției s-a realizat prin completarea unui rebus și descoperirea pe verticala A-B a denumirii fluviului Dunărea.

S-au explicat câțiva termeni geografici (apă curgătoare, izvor, râu, fluviu, albie, afluent).

Utilizând metoda „Copacul ideilor”, au fost reactualizate cunoștințele despre fluviul Dunărea (de unde izvorăște, formele de relief pe care le străbate, hotar natural, în sud, lungimea pe teritoriul României, țările și capitalele pe care le străbate, locul de vărsare, importanță, orașe-porturi, brațele Dunării, Delta

Dunării). S-a realizat o planșă despre Dunăre, la care au fost adăugate câteva imagini.

S-a împărțit colectivul în trei grupe a câte patru elevi. Fiecare grupă a primit resursele materiale necesare (atlas geografic, magneți de diferite culori pentru a localiza râurile pe hartă) pentru rezolvarea cerințelor. Sarcina de lucru a vizat completarea unor planșe cu informații despre râurile din partea de vest, de sud și de est a țării (denumirea râului, izvorul, formele de relief pe care le străbate, râul/fluviul în care se varsă; s-au cerut informații despre trei râuri). S-au localizat pe harta fizică a României principalele ape curgătoare, după punctele cardinale, conform culorii convenționale. Un reprezentant al grupei a prezentat planșa realizată.

În continuare, am derulat jocul didactic intitulat *Careul geografic*, în care elevii din fiecare grupă au descoperit denumirilor unor râuri aflate în interiorul unui careu, unde literele alfabetului erau așezate aleatoriu.

În finalul activității, s-a discutat despre importanța apelor curgătoare, despre modalitățile de protejare a mediului înconjurător (s-a folosit soft-ul educațional Portal Școli Speciale).

În orele de geografie, jocul didactic antrenează elevii, trezindu-le interesul pentru dezlegarea diferitelor probleme, aduc varietate, veselie, previn monotonia și plictiseala. Utilizarea lucrului cu harta le stârnește curiozitatea, interesul elevilor cu cerințe educative speciale.

Lucrul în grup a presupus anumite avantaje: dezvoltarea interesului pentru actul învățării, stimularea încrederii în sine, dezvoltarea abilităților de comunicare argumentativă și de relaționare la nivelul grupului, dezvoltarea răspunderii individuale și în grup, optimizarea învățării.

Folosirea unui soft educațional în lecție a prezentat câteva avantaje: asemănarea cu un joc, antrenarea memoriei vizuale (fiind cunoscut faptul că reținem 10% din ce citim și 90% din ce vedem), mijloc de învățământ atractiv.

Activitatea a avut un impact pozitiv, elevii bucurându-se de fiecare reușită. Au existat și momente când poate au greșit răspunsul sau nu l-au știut, dar au fost încurajate, îndrumate să găsească răspunsul corect, folosind diverse întrebări suplimentare sau îndemnuri (*Mai încearcă!*, *Ești pe aproape!*). Valorizarea și aprecierea răspunsurilor creează un confort psihic pozitiv care le va motiva, stimula în demersurile educaționale viitoare.

S-a creat o atmosferă plăcută, destinsă, un cadru educativ stimulat (oportunități de învățare tuturor), s-a asigurat o comunicare eficientă. Metodele activ-participative și mijloacele de învățământ atractive, diversificate au dat plus valoare activității.

Activitatea profesorului nu se desfășoară după o rețetă sau șablon. Practica educativă trebuie să fie deschisă și permisivă pentru noi abordări ale demersului didactic, mai ales în cazul elevilor cu cerințe educative speciale. Trebuie să avem în vedere că elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate prezintă câteva caracteristici definitorii: o lipsă de flexibilitate a activității cognitive, ceea ce justifică absența elementelor de creativitate și existența unei gândiri reproductive, dificultăți ale proceselor de analiză și sinteză, îngustimea câmpului perceptiv, lipsa de fidelitate a memoriei etc.

Se impune trecerea spre un demers de învățare care încurajează înțelegerea relevanței geografiei pentru viața cotidiană, mai ales la elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate. Se urmărește stimularea interesului elevilor de a cunoaște direct, de a investiga și a înțelege faptul geografic imediat, precum și cunoașterea importanței protecției mediului ambiant pentru o viață sănătoasă și echilibrată.

Studiul geografiei trebuie să depășească spațiul clasei (ori de câte ori este posibil), realitatea înconjurătoare putând fi mai ușor percepută în complexitatea ei, apelând la cele cinci simțuri. La copiii cu dificultăți de învățare este mai eficientă învățarea cât mai aproape de realitatea înconjurătoare existând posibilitatea interacțiunii cu elementele mediului înconjurător (contact direct cu natura), fără vreo mijlocire,

fără substitute, fără simulare artificială

Elevii cu dificultăți de învățare au nevoie de profesori care înțeleg modul lor de învățare, îi pot orienta să-și depășească dificultățile, să se dezvolte, care se pot adapta ritmului acestora pentru ca ei să nu se simtă stigmatizați și așezați la periferia societății.

Copiii pe care îi formează ca profesor sunt „speciali” și pentru faptul că, în cazul lor, noțiunile de progres, motivație, randament, afectivitate, capătă semnificații aparte. De la acești copii învățăm în fiecare zi cum să îi iubim firesc pentru că, la rândul lor, ne oferă aceeași iubire necondiționată.

